

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/107/2020
Identifikačné číslo spisu:	3116213367
Dátum vydania rozhodnutia:	24.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:3116213367.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne REALITY - X24 CZ, s.r.o., so sídlom v Českej republike, Uherský Brod, 1. máje 1605, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Trenčíne-Opatová, Potočná 650/135B, proti žalovaným 1/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, 2/ I.. C. T., súdnej exekútorke so sídlom v G. J., L.. S.. Y. XX/X, zastúpenej JUDr. Martinom Bickom, advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, Dukelská 972/7, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7 C 23/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. októbra 2019 sp. zn. 4 Co 88/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej 1/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanej 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. decembra 2018, č. k. 7 C 23/2017 - 197 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplata sumy 13.185,02 eur s príslušenstvom titulom nesprávneho a nezákonného postupu žalovanej 2/ podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Uviedol, že žalobkyňa si náhradu škody vo výške 13.185,02 eur uplatňovala z dôvodu exekúcie, ktorá bola vedená voči jej právnenému predchodcovi súdnym exekútorom - žalovanou 2/, pričom táto zriadila 349 exekučných záložných práv a v rámci odmeny si uplatnila a ponechala vyššiu sumu ako táto odmena mala byť správne vypočítaná. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zo strany súdnej exekútorke nebol preukázaný vznik škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, pričom vychádzal z toho, že súdna exekútorke vydala upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve právneho predchodcu žalobkyne a tento inštitút má osobitnú povahu v tom zmysle, že takýto postup súdneho exekútora nie je v pravom slova zmysle spôsobom vykonávania exekúcie a zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnostiam je exekučným prostriedkom, ktorý má len

zabezpečovaciu funkciu a zabezpečuje peňažný nárok oprávneného, ktorý je obsahom exekučného titulu. Vzhľadom na viazanosť súdu oslobodzujúcim rozhodnutím disciplinárneho senátu Slovenskej komory exekútorov č. k. DK 6/2014 z 25. augusta 2015 dospel k záveru, že súdna exekútorka vymáhala istinu v zmysle exekučného titulu a trovy exekúcie v súlade s § 61b Exekučného poriadku, teda konala plne v súlade s vtedy platným Exekučným poriadkom. Bol názoru, že žalobkyňa nepreukázala existenciu nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu žalovanej 2/, rovnako nemohla byť preukázaná ani príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti v dôsledku nesprávneho úradného postupu a tvrdenou škodou. Keďže neboli splnené podmienky pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom žalobu v časti proti žalovanej 1/ zamietol. Pokiaľ ide o škodu vo výške 13.185,02 eur, ktorú mala žalovaná 2/ spôsobiť nesprávnym výpočtom trov exekúcie, súd prvej inštancie vychádzal z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 165/2013, v ktorom ústavný súd vyslovil záver, že pokiaľ ide o postavenie súdneho exekútora vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania, prevažuje aspekt jeho postavenia ako osoby vykonávajúcej slobodné povolanie, ktorá má ekonomický záujem na priebehu a výsledku exekučného konania a ktorej majetkové práva môže byť rozhodovaním orgánov verejnej moci dotknuté. Súdny exekútor vykonáva exekútorskú činnosť ako slobodné povolanie a teda aj ako podnikateľskú činnosť na účely tvorby zisku. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že náhradu škody si žalobkyňa uplatňovala z dôvodu exekúcie, ktorá bola voči nej vedená súdnym exekútorom, pričom žalovaná 2/ zriadila 349 exekučných záložných práv a v rámci odmeny za vykonávanie exekúcie si uplatnila vyššiu sumu ako táto odmena mala byť správne vypočítaná a teda rozdiel medzi tým čo ako odmenu mala dostať a sumou, ktorú si ponechala bola suma 13.185,02 eur. Dospel k záveru, že v prípade ak exekútor v rámci vymáhania si náhrady hotových výdavkov resp. svojej odmeny spôsobí povinnému škodu, v tomto prípade za takúto škodu zodpovedá samotný exekútor a nie štát. Následne sa zaoberal otázkou, či nárok uplatnený žalobkyňou možno posudzovať ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo nárok na náhradu škody podľa Občianskeho zákonníka a z predloženého výpisu z účtu žalovanej 2/ zistil, že právny predchodca žalobkyne 25. júna 2014 zložil na účet žalovanej 2/ sumu 36.101,89 eur, ktorej súčasťou bola aj pohľadávka uplatňovaná v tomto spore, avšak žaloba bola podaná na súd 25. júla 2016. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej 2/ žalobu voči žalovanej 2/ zamietol.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 24. októbra 2019 sp. zn. 4 Co 88/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktorému predchádzalo, dospel k záveru, že súd dostatočne zistil skutkový stav a na základe toho dospel ku správny záverom a tieto správne právne posúdil. Rozsudok súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odôvodnenie rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 CSP. Uviedol, že žalobkyňa nepreukázala nezákonné rozhodnutie či nesprávny úradný postup a preto neboli splnené podmienky pre vznik nároku žalobkyne na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Súhlasil so žalobkyňou, že oslobodzujúce rozhodnutie disciplinárnej komisie nie je pre rozhodnutie súdu záväzné, ale takéto účinky má len odsudzujúce rozhodnutie a aj keď súd prvej inštancie uviedol, že je takýmto rozhodnutím viazaný, nejde v konkrétnej súvislosti o procesné pochybenie súdu, ktoré by malo za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia. Bol názoru, že pokiaľ ide o postavenie súdneho exekútora pri rozhodovaní o trovách exekúcie podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku, postavenie súdneho exekútora je pri rozhodovaní o trovách exekúcie odlišné, ako v prípade, keď rozhoduje ako predstaviteľ verejnej moci v exekučnom konaní, pretože tu prevažuje postavenie súdneho exekútora ako súkromnej osoby vykonávajúcej podnikateľskú činnosť zameranú na dosahovanie zisku. Uviedol, že ak sa žalobkyňa domáhala náhrady škody od súdnej exekútorky, ktorá mala byť spôsobená pri rozhodovaní o trovách exekúcie, nebolo možné postupovať v intenciách zákona č. 514/2003 Z. z., ale v zmysle všeobecnej právnej úpravy o náhrade škody, či vydaní bezdôvodného obohatenia podľa Občianskeho zákonníka a to aj v súvislosti s posudzovaním otázky premlčania. Keďže žalovaná 2/ vzniesla námietku premlčania, subjektívna premlčacia doba je dvojročná a pohľadávka uplatňovaná v tomto konaní voči žalovanej 2/ bola zložená na jej účet 25. júna 2014 a od tohto okamihu preto plynula subjektívna premlčacia lehota a táto uplynula 25. júna 2016. Žaloba bola podaná na súd 25. júla 2016, teda oneskorene a preto súd prvej inštancie žalobu dôvodne zamietol.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP a zároveň z § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP. Dovolateľka namietala, že na jedinom pojednávaní vytýčenom v predmetnej veci navrhla doplniť dokazovanie výsluchom žalovanej 2/ na okolnosti týkajúce sa jej postupu ako exekútorky v exekučnom konaní a teda či v rámci tohto exekučného konania postupovala s požadovanou odbornosťou a náležitou starostlivosťou. Súd prvej inštancie jej návrh na vykonanie tohto dôkazu zamietol, pretože jeho vykonanie nepovažoval vzhľadom na účelnosť a hospodárnosť konania za potrebné. Bola názoru, že neexistoval skutočný záujem súdu vykonať riadne dokazovanie v časti posúdenia prejudiciálnej otázky a to či konanie žalovanej 2/ v postavení súdnej exekútorky vykazovalo znaky nesprávneho úradného postupu. Namietala, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho názoru, že zriadenie exekučného záložného práva nie je spôsobom výkonu exekúcie a že žalovaná 2/ konala v rozpore s ustanovením § 61b Exekučného poriadku, keďže v majetkovej sfére právneho predchodcu žalobkyne bol dostatok iného zexekvovateľného majetku, ktorého postihnutím a následným speňažením by bolo možné vykonať exekúciu len v rozsahu pohľadávky vyplývajúcej z exekučného titulu. Zároveň namietala, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho názoru, že súd je viazaný rozhodnutím disciplinárneho senátu SKE. Za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu označila: „či zriadenie exekučného záložného práva obmedzuje povinného ako vlastníka dotknutej nehnuteľnosti s jej nakladaním“ a zároveň uviedla rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 135/2008. Záverom vyslovila názor, že nárok dovolateľky bolo nevyhnutné podriaďiť pod režim zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko od začiatku konania napáda nesprávny úradný postup žalovanej 2/, ktorá bola povinná konať s odbornou starostlivosťou a posúdiť rozsah zásahu a obmedzenia práv právneho predchodcu žalobkyne zriadením exekučných záložných práv v zmysle návrhu oprávneného a nie bez jeho náležitého kritického posúdenia tento v celom rozsahu vykonať voči povinnému. Uviedla, že zriadenie exekučných záložných práv na 349 nehnuteľnostiach, za ktoré si súdna exekútorka uplatnila celkovú odmenu vo výške 13.185,02 eur nemožno považovať za hospodárny úkon, keď vymáhaný nárok bol vo výške 17.614,32 eur.

4. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie odmietnuť ako neprípustné, nakoľko vymedzená právna otázka nie je otázkou zásadného významu.

5. Žalovaná 2/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

6. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Porušenie práva na spravodlivý (riadny) proces nie je však možné vykladať tak, že by sa dovolateľovi garantoval úspech v

konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám (I. ÚS 50/04). Okolnosť, že dovolateľ so závermi či názormi odvolacieho súdu nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť dôvodnosť dovolania.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

10. V danom prípade žalobkyňa namieta, že postupom súdov oboch nižších inštancií bolo porušené jej právo na spravodlivý proces tým, že súd prvej inštancie zamietol jej návrh na vykonanie dôkazu výsluchom žalovanej 2/, čím podľa nej došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti, ktorá je súčasťou práva na spravodlivý proces.

11. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolací súd v rozhodovanom spore však nezistil, že by postupom súdov oboch nižších inštancií došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces uvedeným spôsobom, ani že zistenie skutkového stavu by bolo *prima facie* natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť (porov. I. ÚS 6/2018), a ani že prijaté právne závery by boli v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že by z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplyvali (porov. I. ÚS 243/07).

12. K dovolacej argumentácii žalobkyne dovolací súd uvádza, že i keď predchádzajúca právna úprava ukladala účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd nebol viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nebol povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie toho, či sa vyhovie návrhu na vykonanie dokazovania a ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, bolo vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Najvyšší súd to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu znátočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania. Aj v ďalšom rozhodnutí R 125/1999 najvyšší súd vysvetlil, že ak súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy, nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Aj v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov vyššie uvedených skutočností. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na samej podstate týchto skorších právnych záverov najvyššieho súdu nič nezmenila.

13. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že jej bolo v konaní pred súdom prvej inštancie znemožnené vykonávať procesné práva (pozn. dovolacieho súdu - odvolacie konanie sa uskutočnilo bez nariadenia pojednávania), mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, napr. podaním odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo aj urobila, v ktorom tieto okolnosti aj namietala a dovolací súd sa s týmito odvolacími námietkami v odôvodnení svojho rozhodnutia vypořiadal. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že aj keď súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že je rozhodnutím disciplinárnej komisie viazaný, nejde v konkrétnej súvislosti o procesné pochybenie súdu, ktoré by malo za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia. Aj keď súd nie je takýmto rozhodnutím viazaný, je potrebné k tomuto rozhodnutiu pristupovať ako k dôkazu v predmetnom konaní. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie takto postupoval. Pokiaľ je z oslobodzujúceho rozhodnutia zrejmé, že súdna exekútorka konala

v súlade s Exekučným poriadkom, nebol dôvod na takúto skutočnosť neprihliadať. Súhlasil s postupom súdu prvej inštalácie, keď s prihladením na dôvody zamietnutia žaloby nevykonával dokazovanie výsluchom žalovanej 2/, nakoľko skutočnosti ním zistené nemohli mať význam pre rozhodnutie vo veci samej a preto by takýto postup bol v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že žalobkyňa mala možnosť sa oboznámiť s vyjadrením žalovanej 2/ (č. I. 188), v ktorom žalovaná 2/ ozrejnila okolnosti, za ktorých bolo zriadené exekučné záložné právo. So zreteľom na uvedené dovolací súd po posúdení priebehu konania dospel k záveru, že princíp kontradiktórnosti porušený nebol. Nevykonaním navrhovaného dôkazu zo strany žalobkyne nedošlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ CSP. Prípustnosť jej dovolania preto z § 420 písm. f/ CSP nevyplýva.

14. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštalácií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06), a tým k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP preto nevyplýva.

17. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je spôsobilá založiť ani dovolacia námietka žalobkyne týkajúca sa nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania, či nesprávneho právneho posúdenia veci. Neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení, nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom a ani nesprávne právne posúdenie veci nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

18. Súdny nižších inštalácií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

19. Z obsahu niektorých námietok žalobkyne uvedených v dovolaní tiež vyplýva, že namieta porušenie princípu rovnosti zbraní, najmä v procese zisťovania skutkového stavu.

20. K tomu dovolací súd uvádza, že strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 CSP). Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorýmkoľvek účastníkovi konania.

Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (m. m. 3 Cdo 321/2015, 3 Cdo 888/2015, 3 Cdo 156/2016, 3 Cdo 90/2017). V danom prípade dovolací súd musí konštatovať, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súdy porušili zásadu rovnosti procesných strán. Súd prvej inštancie i odvolací súd vytvorili obom procesným stranám rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Vzhľadom na námietky žalobkyne smerujúce najmä k nevyváženému hodnoteniu dokazovania dovolací súd uvádza, že v dovolacom konaní nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd zároveň pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné (ktorú vadu v posudzovanom spore dovolací súd nezistil), nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Aj tieto námietky žalobkyne preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP za neopodstatnené.

21. Z týchto dôvodov dovolací súd nepovažoval uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP za opodstatnený.

22. Následne dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, ktorého prípustnosť dovolateľka vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

23. Žalobkyňa, vyvodzujúc prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, zastáva názor, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky - či zriadenie exekučného záložného práva obmedzuje povinného ako vlastníka dotknutej nehnuteľnosti s jej nakladaním - odklonil od právnych záverov, ku ktorým dospela ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu a to v danom prípade od právneho záveru vyjadreného v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 135/2008.

24. Dovolací súd zdôrazňuje, že nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. a/ C.s.p. je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

25. Vychádzajúc z obsahu spisu a z obsahu rozhodnutí súdov nižších inštancií, súd prvej inštancie zdôraznil, že žalobkyňa nepreukázala existenciu nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu žalovanej 2/ a nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti v dôsledku nesprávneho úradného postupu a tvrdenou škodou. Zároveň konštatoval, že v prípade ak exekútor v rámci vymáhania si náhrady hotových výdavkov resp. svojej odmeny v exekúcii spôsobí povinnému škodu, v tomto prípade za takúto škodu zodpovedá samotný exekútor a nie štát. Z uvedeného vyplýva, že žalobu voči žalovanej 1/ zamietol z dôvodu nepreukázania existencie nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu žalovanej 2/ a preukázania príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti v dôsledku nesprávneho úradného postupu a tvrdenou škodou. Napokon uviedol, že čo sa týka odmeny, súdny exekútor koná vo vlastnom mene a na vlastný

účet, preto nemôže byť subjektom zodpovedným za náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a nárok posudzovaný ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo nárok na náhradu škody z dôvodu vznesenej námietky premlčania zamietol. Neunesenie dôkazného bremena na preukázanie nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu vo vzťahu k žalovanej 1/ a premlčanie nároku vo vzťahu k žalovanej 2/ bol dôvodom na zamietnutie celej žaloby. S uvedeným záverom súdu prvej inštancie sa stotožnil aj odvolací súd.

26. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dôvodom, pre ktorý bola žaloba zamietnutá bolo neunesenie dôkazného bremena na preukázanie nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu vo vzťahu k žalovanej 1/ a premlčanie nároku vo vzťahu k žalovanej 2/. Súd nižších inštancií teda nevyvodili záver, že žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu, že zriadenie exekučného záložného práva obmedzuje povinného ako vlastníka dotknutej nehnuteľnosti s jej nakladaním.

27. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že otázka, ktorú dovolateľka nastolila v podanom dovolaní tak nebola zásadnou otázkou, na ktorej by spočívalo rozhodnutie týchto súdov a preto nebolo potrebné podrobiť dovolaciemu prieskumu, či sa sudy nižších inštancií pri riešení tejto otázky odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobkyne v zmysle tohto ustanovenia.

28. Dovolateľka napokon v podanom dovolaní bez ďalšej konkretizácie naznačuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a uvádza, že nárok žalobkyne mal byť podriadený režimu 514/2003 Z. z.

29. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j., že právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30. Pre obidve procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

31. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z písm. c/ tohto ustanovenia, by mal konkretizovať rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP.

32. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, alebo neoznačí rozhodnutia, v ktorých bola konkrétna právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy

prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

33. Zároveň je potrebné uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná. Pre úplnosť treba uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak dovolací súd rozhoduje o danej právnej otázke rozdielne, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

34. Z obsahu dovolania žalobkyne odôvodneného § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP je zrejmé, že žalobkyňa zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedla všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak nekonkretizovala právnu otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a neoznačila žiadne konkrétne rozhodnutie, stanovisko, judikát najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu) od záverov, ktorého sa odvolací súd odklonil, ani neoznačila rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce rozdielne právne názory. Namietala, že súdy nižších inštancií na spor nesprávne aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka a neaplikovali zákon č. 514/2003 Z. z., ktorý mal byť podľa jej názoru aplikovaný na prejednanie daného sporu. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. akú právnu otázku rieši dovolací súd rozdielne, dovolateľka neuviedla. Žalobkyňa týmto argumentom vyjadrila len svoj nesúhlas s vyhodnotením skutkových okolností a na to nadväzujúcim právnym posúdením veci odvolacím súdom. Vyššie uvedená dovolacia argumentácia žalobkyne o nesprávnosti skutkových záverov odvolacieho súdu či nedostatkoch odôvodnenia jeho rozhodnutia je preto nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP. Samotné polemizovanie dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

35. Dôvodom pre odmietnutie dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP je skutočnosť, že dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) totiž označila za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP neboli splnené, keď žalobkyňa v dovolaní neoznačila rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach a rovnako neoznačila rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce rozdielne právne názory. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalobkyňou vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

36. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 C.s.p., odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

37. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453

ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že v súlade so zásadou úspechu (§ 255 ods. 1 CSP) žalovanej 1/ priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím (§ 262 ods. 2 CSP). Žalovanej 2/ náhradu dovolacieho konania nepriznal, nakoľko jej v konaní žiadne preukázateľne nevznikli.

38. Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.